

II. DEFINITIES

A. Definities in het kader van de wetgevingen betreffende de sociale integratie van personen met een handicap en hun inschakeling in het arbeidsproces

1. Wet van 16 april 1963 betreffende de sociale reclassering van de mindervaliden³

Krachtens deze wet wordt als gehandicapte beschouwd, de persoon wiens mogelijkheden van tewerkstelling werkelijk beperkt zijn wegens een ontoereikendheid of een vermindering van zijn lichamelijke geschiktheid met ten minste 30 % of van zijn geestelijke geschiktheid met ten minste 20 %.

2. Waals Gewest

In het Waalse wetboek van sociale actie en gezondheid wordt als gehandicapte beschouwd, "iedere minderjarige of meerderjarige persoon wiens capaciteiten inzake sociale integratie en inschakeling in het arbeidsproces aanzienlijk beperkt zijn ten gevolge van een aantasting van zijn geestelijke, zintuiglijke of lichamelijke vermogens, waardoor een tussenkomst van de maatschappij nodig is."

Voor de sociale integratie van de gehandicapten en hun inschakeling in het arbeidsproces moet er sprake zijn van een fysieke handicap van ten minste 30 % of een geestelijke handicap van ten minste 20 % om de AWIPH-tegemoetkoming te kunnen genieten.

3. Brussels Hoofdstedelijk Gewest (Franse Gemeenschapscommissie)

Volgens het decreet van 17 januari 2014 van de Franse Gemeenschapscommissie betreffende de inclusie van personen met een handicap wordt als gehandicapte beschouwd, de persoon met een of meer gebreken die voortvloeien uit een langdurige fysieke, mentale, intellectuele of zintuiglijke beperking die hem, in wisselwerking met diverse drempels, kunnen beletten volledig, daadwerkelijk en op voet van gelijkheid met anderen te participeren in de maatschappij.

Om de prestaties in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest te genieten, moet er sprake zijn van een handicap die voortvloeit uit een vermindering van de fysieke capaciteit met minstens 30 % en van de mentale capaciteit met minstens 20 %.

4. Vlaamse Gemeenschap

De VDAB gebruikt het begrip "arbeidshandicap", d.i. elk langdurig en belangrijk probleem van deelname aan het arbeidsleven dat te wijten is aan het samenspel tussen functiestoornissen van mentale, psychische, lichamelijke of zintuiglijke aard, beperkingen bij het uitvoeren van activiteiten en persoonlijke en externe factoren.

---

³ De Gemeenschappen/Gewesten hebben de meeste bepalingen van die wet opgeheven.

In bepaalde gevallen wordt een andere definitie van arbeidshandicap gebruikt. Bijvoorbeeld wat de invoegbedrijven betreft, zijn arbeidsgehandicapten:

- de werkzoekenden met een erkenning als persoon met een handicap bij het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap;

of

- de werkzoekende ex-leerlingen van het buitengewoon secundair onderwijs;

of

- de werkzoekenden die, na attestering door een arts, bij de VDAB geregistreerd zijn met een gedeeltelijke of een zeer beperkte geschiktheid.

5. Duitstalige Gemeenschap

In de Duitstalige Gemeenschap wordt krachtens het decreet van 19 juni 1990 houdende oprichting van een Dienst van de Duitstalige Gemeenschap voor de personen met een handicap alsmede voor de bijzondere sociale bijstandsverlening onder handicap verstaan, "elke beperking van de integratie in de maatschappij en het arbeidsmidden ten gevolge van een aantasting van de geestelijke, lichamelijke of zintuiglijke mogelijkheden."

B. Definities in het kader van de wetgevingen betreffende sociale zekerheid en sociale bijstand

In deze wetgevingen wordt niet het begrip "gehandicapte" maar dat van "arbeidsongeschiktheid" in aanmerking genomen.

1. Ziekte- en invaliditeitsverzekering (ziekten en ongevallen van gemeen recht)

a. Werknemers

Krachtens artikel 100, § 1 van de op 14 juli 1994 gecoördineerde wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen wordt als arbeidsongeschikt erkend, de werknemer die alle werkzaamheid heeft onderbroken als rechtstreeks gevolg van het intreden of het verergeren van letsels of functionele stoornissen waarvan erkend wordt dat ze zijn vermogen tot verdienen verminderen tot een derde of minder dan een derde van wat een persoon, van dezelfde stand en met dezelfde opleiding, kan verdienen door zijn werkzaamheid in de beroepscategorie waartoe de beroepsarbeid behoort, door betrokkene verricht toen hij arbeidsongeschikt is geworden of in de verschillende beroepen die hij heeft of zou kunnen uitoefenen hebben uit hoofde van zijn beroepsopleiding.

Tijdens de eerste zes maanden primaire ongeschiktheid wordt die vermindering van het vermogen tot verdienen echter gewaardeerd ten aanzien van het gewone beroep van de werknemer, voor zover de oorzakelijke aandoening voor een gunstig verloop of voor genezing vatbaar is binnen een tamelijk korte tijdspanne.

Indien de werknemer een beroepsopleiding heeft verworven tijdens een tijdvak van herscholing, wordt bovendien met die nieuwe opleiding rekening gehouden ter waardering van de vermindering van zijn vermogen tot verdienen (het koninklijk besluit van 3 juli 1996 tot uitvoering van de op 14 juli 1994 gecoördineerde wet bepaalt de voorwaarden waaronder en de termijn waarbinnen de arbeidsongeschiktheid opnieuw wordt gewaardeerd na een proces van beroepsrevalidatie).⁴

De vermindering van het vermogen tot verdienen wordt bepaald door sociaaleconomische criteria zoals leeftijd, geslacht, beroepsopleiding en beroepsverleden.

Krachtens artikel 100, § 2 van de op 14 juli 1994 gecoördineerde wet wordt eveneens als arbeidsongeschikt erkend, de werknemer die onder bepaalde voorwaarden een toegelaten arbeid hervat op voorwaarde dat hij, vanuit een geneeskundig oogpunt, een vermindering van zijn vermogen van ten minste 50 % behoudt en voor zover die hervatting verenigbaar is met zijn gezondheidstoestand.

b. Zelfstandigen

In de loop van de tijdvakken van primaire ongeschiktheid wordt de gerechtigde erkend zich in staat van arbeidsongeschiktheid te bevinden wanneer hij, wegens letsels of functionele stoornissen, een einde heeft moeten maken aan het volbrengen van de taken die verband hielden met zijn beroepsbezigheid als zelfstandige gerechtigde en die hij voor de aanvang van de arbeidsongeschiktheid waarnam. Bovendien mag hij geen andere beroepsbezigheid uitoefenen, hetzij als zelfstandige of als helper, hetzij in een andere hoedanigheid.

In de loop van het tijdvak van invaliditeit wordt de gerechtigde geacht zich in staat van arbeidsongeschiktheid te bevinden, wanneer voldaan is aan de voorwaarden die van toepassing zijn op de primaire arbeidsongeschiktheid en hij bovendien erkend wordt ongeschikt te zijn om welke beroepsbezigheid ook uit te oefenen die hem billijkerwijze zou kunnen worden opgelegd rekening gehouden met zijn stand, zijn gezondheidstoestand en zijn beroepsopleiding.

2. Arbeidsongevallen

De arbeidsongevallenwet van 10 april 1971 bepaalt dat "als arbeidsongeval wordt aangezien elk ongeval dat een werknemer tijdens en door het feit van de uitvoering van de arbeidsovereenkomst overkomt en dat een letsel veroorzaakt".

Het begrip arbeidsongeschiktheid wordt niet in de arbeidsongevallenwet zelf gedefinieerd.

Artikel 22, eerste lid van de arbeidsongevallenwet bepaalt echter: "Wanneer het ongeval een tijdelijke en algehele arbeidsongeschiktheid veroorzaakt, heeft de getroffene, vanaf de dag die volgt op het begin van die arbeidsongeschiktheid, recht op een dagelijkse vergoeding gelijk aan 90% van het gemiddeld dagbedrag."

---

⁴ De werknemer die niet aan die definitie beantwoordt, kan werkloosheidsuitkeringen genieten indien hij de voorwaarden vervult die door de werkloosheidsregelgeving worden gesteld.

En artikel 24, tweede lid van dezelfde wet bepaalt: "Indien de arbeidsongeschiktheid blijvend is of wordt, vervangt een jaarlijkse vergoeding van 100 % berekend op het basisloon en de graad van de ongeschiktheid, de dagelijkse vergoeding vanaf de dag waarop de ongeschiktheid een bestendig karakter vertoont; dit vertrekpunt wordt vastgesteld bij een overeenkomst tussen partijen of bij een in kracht van gewijsde gegane beslissing."

De rechtspraak en de toepassingspraktijk hebben de tijdelijke arbeidsongeschiktheid van de getroffene geëvalueerd in functie van diens mogelijkheden om arbeid te verrichten in het beroep dat werd uitgeoefend op het ogenblik van het arbeidsongeval. De blijvende arbeidsongeschiktheid daarentegen wordt geëvalueerd in functie van de vermindering van de economische waarde van de getroffene op de arbeidsmarkt.

3. Beroepsziekten

De gecoördineerde wetten van 3 juni 1970 betreffende de preventie van beroepsziekten en de vergoeding van de schade die uit die ziekten voortvloeit, bepalen dat de Koning de lijst opstelt van de beroepsziekten waarvan de schade moet worden hersteld en dat hij deze schade vaststelt.

Een ziekte wordt dus als beroepsziekte erkend als ze op die lijst voorkomt. Indien de ziekte niet voorkomt op de lijst, maar op een determinerende en rechtstreekse wijze het gevolg is van de beroepsuitoefening, kan de schadeloosstelling onder bepaalde voorwaarden worden toegekend in het kader van een "open systeem". In dat geval moet de aanvrager zelf het oorzakelijke verband bewijzen tussen de ziekte en de blootstelling aan het beroepsrisico dat de ziekte heeft veroorzaakt.

4. Werkloosheid

Artikel 60 van het koninklijk besluit van 25 november 1991 houdende de werkloosheidsreglementering bepaalt dat, om werkloosheidsuitkeringen te genieten, de werknemer arbeidsongeschikt moet zijn in de zin van de wetgeving betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen. De werknemer mag dus geen verlies vertonen van meer dan 66 %.

Een blijvende graad van arbeidsongeschiktheid van ten minste 33 % heeft een invloed op het statuut van uitkeringsgerechtigde werkloze in het kader van:

- de degressiviteit: de werkloze met een blijvende graad van arbeidsongeschiktheid van ten minste 33 % is, vanaf het tweede jaar van de werkloosheid, voor een onbepaalde duur gerechtigd op het uitkeringsbedrag dat is bepaald voor de fase tijdens welke de ongeschiktheid is vastgesteld;
- een PWA-tewerkstelling: de PWA-werknemer met een blijvende graad van arbeidsongeschiktheid van ten minste 33 % en die tevens 180 activiteitsuren kan aantonen in een periode van 6 maanden is vrijgesteld van een aantal toekenningsvoorwaarden inzake werkloosheid (o.a. beschikbaarheid, actief naar werk zoeken, weigering van een passende dienstbetrekking ...).

Een verminderde arbeidsgeschiktheid in het kader van een werkhervatting betekent dat een werknemer aanspraak kan maken op een werkuitkering van 500 euro gedurende maximaal 24 kalendermaanden indien hij aan de voorwaarden inzake verminderde arbeidsgeschiktheid voldoet. Een persoon met een verminderde arbeidsgeschiktheid is:

- ofwel een uitkeringsgerechtigde volledig werkloze met een definitieve arbeidsongeschiktheid van minstens 33 %;
- ofwel een niet-werkende werkzoekende die voldoet aan de medische voorwaarden om recht te hebben op een inkomensvervangende of een integratietegemoetkoming in het kader van de gehandicaptenwetgeving;
- ofwel een niet-werkende werkzoekende die als doelgroepwerknemer tewerkgesteld was bij een beschutte werkplaats of een sociale werkplaats;
- ofwel een niet-werkende werkzoekende gehandicapte die het recht op verhoogde kinderbijslag opent op basis van een lichamelijke of geestelijke ongeschiktheid van minstens 66 %;
- ofwel een niet-werkende werkzoekende die in het bezit is van een attest afgeleverd door de algemene directie Personen met een Handicap van de Federale Overheidsdienst Sociale Zekerheid.

5. Stelsel van sociale bijstand: tegemoetkomingen aan gehandicapten

De wet van 27 februari 1987 betreffende de tegemoetkomingen aan gehandicapten bepaalt dat de inkomensvervangende tegemoetkoming toegekend wordt aan de gehandicapte van ten minste 21 jaar en ten hoogste 65 jaar van wie is vastgesteld dat zijn lichamelijke of psychische toestand zijn verdienvermogen heeft verminderd tot een derde of minder dan een derde vergeleken met de algemene arbeidsmarkt, met uitzondering van de beschutte tewerkstelling. Er wordt een integratietegemoetkoming toegekend aan de persoon met een handicap van ten minste 21 jaar en ten hoogste 65 jaar, van wie een gebrek aan of een vermindering van zelfredzaamheid is vastgesteld.

C. Definities in het kader van de regelgeving betreffende de plaatsing van werkzoekenden

1. Waals Gewest

De categorieën van geschiktheid die door de erkende geneesheren van de Forem worden vastgesteld, komen overeen met een normale geschiktheid (lichamelijke of geestelijke ongeschiktheid van 0 % tot minder dan 10 %), een verminderde of gedeeltelijke geschiktheid (lichamelijke ongeschiktheid van 10 % tot minder dan 30 % of geestelijke ongeschiktheid van 10 % tot minder dan 20 %) of een zeer beperkte geschiktheid (lichamelijke ongeschiktheid van 30 % tot minder dan 66 % of geestelijke ongeschiktheid van 20 % tot minder dan 66 %).

2. Vlaams Gewest

De VDAB onderscheidt drie categorieën van werklozen, namelijk de werklozen met een normale, een gedeeltelijke of een beperkte geschiktheid.

Werklozen met een gedeeltelijke geschiktheid zijn de werklozen van wie de lichamelijke of geestelijke geschiktheid iets onder de geschiktheid ligt die in het beroep gewoonlijk wordt verlangd.

De werklozen met een beperkte geschiktheid zijn lichamelijk of geestelijk gehandicapt en kunnen niet in aanmerking komen voor een beroepsherscholing en/of revalidatie zodat ze moeilijk opnieuw in het gewone productieproces ingeschakeld kunnen worden.

Voorts worden als moeilijk te plaatsen werklozen beschouwd, de werklozen van wie de arbeidsgeschiktheid een daling vertoont van minstens 20 % op geestelijk vlak of 30 % op lichamelijk vlak.